

**שלמה אליהו מילר
ראש הכולל**

הנה מש"כ בענין Zebu ודאי שיש לו סימני טהרה ואינו מין טמא, ולא היתה כוונתי לאסרו כלל, רק להעיר שדעת החז"א דמצד המנהג הנזכר בחכמ"א ע"פ הש"ך, אין לאכול שום מין חדש אלא על פי מסורת. ועיקר במנהג שדיבר החז"א הוא ליוצאי ליטא. אולם שאר מקומות לא נהגו כן והיו כמו שאר ענינים של מנהג כמו מצה שרוי, אשר כל קהילה יש לה מנהגים שונים.

וכיון שלאילו הנוהגים כן אינו אלא שאלה מדיני מנהג, בספקות יש להתיר אף להם, ואפי' אסור דרבנן שרי בספקות ועמ"ש רמ"א סי' קי"ד ס"י. ולכן מה שנוגע לענינינו, לפי מה שאומרים הקאמפאניס שמשתמשים רק בבהמות הנולדות מן Zebu זכר ופרה, ותלוי בדין חוששין לזרע האב אשר להלכה הוא ספק וא"כ היי מקום להתיר מדין סד"ר וכ"ש ספק בדין מנהג, אולם כיון דבספק דדינא כזה יש למצוא קולות על הצד חוששין לזרע האב א"כ א"א להכריע עיקר הספק להקל אף בדרבנן דהוי כתרתי דסתרי. אולם נראה די ש לומר בהמה אין לה סימנים של Zebu אף שיתכן שבמילידיה היי Zebu מ"מ בזה סמכינן אסימנים שנראה לעין וכהך דחולין עט. עבי קליה בר חמרא וכו' ומסקינן סימנים דאורייתא וכ"ש בנידן דידן שאינו אלא ענין של מנהג. ע"כ אם בעיקרו נראה כפרה או שור הרגיל, אין צורך להחמיר בזה מדין מנהג. והחז"א כתב בנוגע מה שנראה לעין למין אחר וע"ז היי מנהג שלא לאכול לפי דבריו. ובספקות אין צריך להחמיר כיון שהוא רק מדין מנהג.

ועל הבייסן (Bison) לאילו הנוהגים כחז"א צריך להחמיר ולאילו שלא נוהגים כן ומתירים לשחוט בייסן, מחויבים לעשות כיסוי הדם, וכיון שהוא ספק חיה ספק בהמה, אסור להרביעו עם בהמה, עיי' ש"ך סי' רצ"ז ס"ק ו'. והגר"א סי' ס"א הביא דעת הרמב"ם דכוי הוי בריה בפניע, וא"כ יש איסור ודאי להרביעו בין בהמה בין בחיה כמבואר בתוס' קידושין ג. וכאן שאין אנו יודעים מהו כוי להסוברים שהיא בריה בפניע יש להסתפק אף על הבייסן שמא היא כוי.